

D 24/03

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skattemyndigheten i W-stad avseende auktoriserade revisorn A-sons uppdrag som vald revisor i ett aktiebolag räkenskapsåren 1999 och 2000. Med anledning härav har RN förelagt A-son att yttra sig över underrättelsen. RN har även inhämtat A-sons revisionsdokumentation för de nämnda räkenskapsåren. I revisionsberättelsen för såväl räkenskapsåret 1999 som 2000 har A-son anmärkt att skatter och avgifter inte har betalats i rätt tid. I övrigt har A-son lämnat rena revisionsberättelser för bolaget dessa räkenskapsår.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om discipliningripande mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande fall de äldre bestämmelserna.

Av handlingarna i ärendet samt inhämtad revisionsdokumentation framgår bland annat följande.

Datering av revisionsberättelse

Bolagets årsredovisning för räkenskapsåret 1999 är undertecknad den 27 september 2000 men A-sons revisionsberättelse för samma räkenskapsår är undertecknad redan den 29 juni 2000. Även revisorspåteckningen på årsredovisningen är daterad sistnämnda datum. I revisionsdokumentationen finns ett antal handlingar som är daterade efter den 29 juni 2000. Bland annat är balansrapporten, med av A-son signerade poster, daterad den 26 september 2000.

A-son har, på RN:s begäran att kommentera revisionsberättelsens datering, uppgett att revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1999 avgavs med dateringen den 29 juni 2000 eftersom hans arbete var avslutat per detta datum. I annat sammanhang har A-son emellertid uppgett att revisionsarbetet ”i allt väsentligt” var avslutat i juni 2000. Vidare har A-son anfört att han anser att det är ett problem med dateringen av revisionsberättelsen då arbetets tyngdpunkt kan avvika från dateringen av årsredovisningen.

RN gör följande bedömning.

RN kan konstatera att A-son avseende räkenskapsåret 1999 daterat sin revisionsberättelse lång tid innan styrelsen avgett sin årsredovisning. Med beaktande härav samt det faktum att stora delar av A-sons revisionsdokumentation är daterade efter den 29 juni 2000, finner RN att A-son inte kan ha slutfört sin revision per detta datum. Av god revisionssed följer att en revisor har att granska om väsentliga händelser har inträffat i bolaget efter balansdagen. Om datering och undertecknande av en revisionsberättelse inte görs i omedelbar eller nära anslutning till granskningsarbetets avslutande kan den som tar del av revisionsberättelsen inte bedöma hur långt fram i tiden revisorn beaktat händelser som inträffat efter räkenskapsårets utgång. Genom att datera sin revisionsberättelse innan granskningen avslutats har A-son åsidosatt god revisionsmed.

För sent avgiven årsredovisning

Som framgår ovan är årsredovisningen för räkenskapsåret 1999 avgiven den 27 september 2000 vilket innebär att den är avgiven två månader och 27 dagar för sent. Detta har A-son underlåtit att anmärka på i sin revisionsberättelse.

RN gör följande bedömning.

Av 9 kap. 7 § aktieföretagslagen (1975:1385) framgår att årsredovisning skall läggas fram på ordinarie bolagsstämma som skall hållas inom sex månader från räkenskapsårets utgång. RN kan konstatera att bolaget avgav årsredovisning för räkenskapsåret 1999 två månader och 27 dagar för sent. Enligt god revisionssed skall en revisor verka för att i tid erhålla årsredovisning samt det räkenskapsmaterial som erfordras för hans revision. Har årsredovisningen avgivits för sent skall detta anmärkas i revisionsberättelsen. Då A-son inte i sin revisionsberättelse har anmärkt på att årsredovisningen avgivits för sent har han åsidosatt god revisionssed.

Bristande upplysning i årsredovisningen

Bolaget hade räkenskapsåret 1999 en nettoomsättning om 1,1 mnkr och en balansomslutning om 1,4 mnkr. Bolagets huvudsakliga tillgång utgjordes av en fastighet bokförd till 1,2 mnkr. Enligt bolagets årsredovisning var det egna kapitalet förbrukat. A-son har i sin revisionsdokumentation för räkenskapsåret 1999 noterat att bolaget efter utgången av detta räkenskapsår har sålt fastigheten ”med enorm vinst, vilket räddar likvidationsplikten [för bolaget]” samt att han avstår från att lämna upplysning härom i revisionsberättelsen ”p g a personlig hänsyn”. Av revisionsdokumentationen framgår vidare att köparen fick tillträde till fastigheten den 4 september 2000, dvs. före avgivandet av årsredovisningen för år 1999. Försäljningen av fastigheten omnämns inte i förvaltningsberättelsen för räkenskapsåret 1999.

A-son har – på RN:s förfrågan varför fastighetsförsäljningen inte omnämns i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1999 – anfört att företagsledarens privata bekymmer inte i onödan skulle offentliggöras samt att revisionsarbetet i allt väsentligt var avslutat i juni år 2000 och att fastigheten då inte var såld.

RN gör följande bedömning.

Av 6 kap. 1 § andra stycket 2 årsredovisningslagen (1995:1554) framgår att i förvaltningsberättelsen skall lämnas upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för bolaget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Försäljningen av bolagets fastighet efter utgången av räkenskapsåret 1999 men före årsredovisningens avgivande har utgjort en väsentlig händelse för bolaget, i synnerhet som det efter denna försäljning stod klart att bolaget inte var likvidationspliktigt. Då bolaget har underlåtit att lämna upplysning om fastighetsförsäljningen i årsredovisningen har det enligt god revisionssed ålegat A-son att lämna motsvarande upplysning i sin revisionsberättelse. Detta har A-son underlåtit.

Bristande uppföljning av rättelsedeklarationer

Under räkenskapsåret 2000 hade ett belopp om 790 000 kr avseende lön bokförts i bolaget. Bolaget hade vidare bokfört 290 000 kr som källskatt och 256 000 kr som arbetsgivaravgifter. Någon redovisning av dessa poster i deklarationer eller på kontrolluppgifter hade inte gjorts. I revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2000, daterad den 2 juli 2001, har A-son anmärkt att ”Bolaget har vid något tillfälle ej rättidigt erlagt moms, avdragen skatt och sociala avgifter”.

A-son har anfört att det avseende räkenskapsåret 2000 upptäcktes att företagsledaren tagit ut en lön om 790 000 kr utan att vare sig källskatt eller arbetsgivaravgifter hade redovisats på beloppet. Ny uppbördsdeklaration beställdes och revisionsbyrån ombesörjde att den blev korrekt ifylld. Handlingen sändes till företagsledaren för underskrift och ingivande till skattemyndigheten. Företagsledaren skickade emellertid inte in uppbördsdeklarationen till skattemyndigheten. A-son förklarar att hans uppföljning av detta ”klickade” bland annat på grund av att han inte hade någon rutin för att bevaka sådana händelser. Anmärkningen om för sent inbetalda skatter och avgifter i revisionsberättelsen för år 2000 hade enligt A-son varit korrekt om den nya uppbördsdeklarationen sänts in till skattemyndigheten.

RN gör följande bedömning.

I 10 kap. 31 § aktiebolagslagen föreskrivs att en revisor skall anmärka i revisionsberättelsen om han funnit att bolaget inte har fullgjort sina skyldigheter i fråga om skatter och avgifter. A-son har i sin revisionsberättelse endast anmärkt på att skatter och avgifter inte har erlagts i rätt tid. Innan A-son avgav sin revisionsberättelse för räkenskapsåret 2000 borde han ha följt upp att rättelsedeklarationer lämnats in till skattemyndigheten och att korrekta belopp betalats in.

Förlitande på uppgifter från företagsledaren utan egen uppföljning

Enligt skattemyndigheten har i bolagets bokslut per den 31 december 2000 uppbokats en fordran om 300 000 kr på en affärsbekant till företagsledaren. Verifikationen har utgjorts av en bokföringsorder där företagsledarens avräkningskonto krediterats med 300 000 kr och kontot ”Övriga kortfristiga fordringar” har debiterats med 300 000 kr med bokföringstexten lån. Av revisionsdokumentationen avseende nämnda räkenskapsår framgår att A-son i en promemoria till styrelsen, daterad den 5 juli 2001, har uppgett att han inte har påträffat den revers som låg till grund för skuldförhållandet och att han önskade en kopia av densamma.

A-son har förklarat att han godtog företagsledarens förklaring om att fordringen om 300 000 kr avsåg ett lån till en affärsbekant som skulle starta ett bolag samt att han avsåg att nästföljande räkenskapsår följa upp företagsledarens uppgift.

RN gör följande bedömning.

RN kan konstatera att A-son, såvitt avser den fordran om 300 000 kr som redovisats som tillgång i bolagets årsredovisning för räkenskapsåret 2000, har låtit sig nöja med en muntlig uppgift från företagsledaren att fordringsförhållandet existerade. Med beaktande av att det var fråga om ett väsentligt belopp är det anmärkningsvärt att A-son inte noggrannare kontrollerat att den redovisade fordran verkligen existerade. A-son har därmed allvarligt åsidosatt god revisionssed.

RN:s sammanfattande bedömning

A-son har felaktigt daterat sin revisionsberättelse avseende räkenskapsåret 1999 innan granskningen avslutats. Vidare har han i samma revisionsberättelse underlåtit att anmärka på för sent avgiven årsredovisning samt underlåtit att lämna upplysning om att bolaget hade sålt sin huvudsakliga tillgång. Han har även underlåtit att förvissa sig om att bolaget betalat in skatter och avgifter med korrekta belopp. Slutligen har A-son avseende en fordran uppgående till ett

väsentligt belopp förlitat sig på uppgifter från företagsledaren utan att göra någon egen uppföljning av att fordran existerade. Sammantaget finner RN att A-son har allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN. I beslutet har deltagit RN:s ordförande Elisabeth Palm, kammarrättspresidenten Hans-Jörgen Andersson, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Eva Haage samt avdelningsdirektören Carin Carlsson som föredragit ärendet.